

Status og råd

Toktmålingene av kysttorsk nord for 62-graden viste et betydelig fall i perioden 1997–2003 og har fram til 2013 vært lave. Dårlig rekruttering ser ut til å være hovedårsaken til nedgangen. Toktmålingene i 2013 og 2014 tydet på litt bedring i bestanden, men tokresultatet i 2015 er nesten tilbake på det lave nivået fra 2013.

Det er ikke etablert referansepunkter for kysttorsk fordi fangststatistikken er beheftet med usikkerhet. Historiske data for total fangst er vanskelige å beregne, da det er usikkert hvor mye uregistrert fangst fritids- og turistfiskere har tatt. Bestandsberegningene og forholdet mellom gytebestand og rekruttering blir dermed også usikre. For perioden 2004–2011 anbefalte ICES at det ikke ble fanget kysttorsk. Fra 2012 er det anbefalt å følge den vedtatte gjenoppbyggingsplanen som er godkjent av ICES. Gjenoppbyggingsplanen tilsier ytterligere begrensninger i kysttorskfisket i 2016.

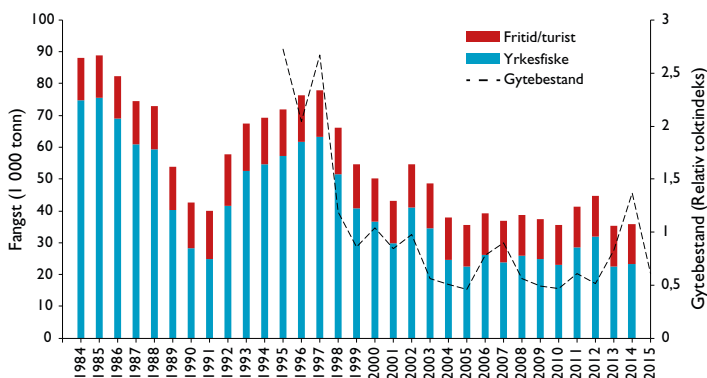
Fiskeri

Det kommersielle fisket etter norsk kysttorsk foregår for det meste med passive redskaper som garn, line og juksa, men en del fanges også med snurrevad og trål. Noe kysttorsk tas sannsynligvis av trålere fra andre land, men kvantumet er så lite at det ikke er med i beregningene.

Kysttorsken skilles fra nordøstarktisk torsk ved hjelp av strukturen i vekstsonene på øresteinene (otolittene). Andelen kysttorsk i prøvetakingene sammen med rapporterte landinger av torsk innenfor 12-milsgrensen, brukes til å beregne mengden kysttorsk som er fanget. Beregnet fangst av kysttorsk viser nedgang i perioden 1997–2005. Senere har fangstene variert uten noen klar tidstrend. Disse fangsttallene inkluderer omtrentlige anslag for fritids- og turistfisket, som representerer drøyt 30 % av totalfangsten.

Spesielle forhold

Norsk kysttorsk og nordøstarktisk torsk fanges i blanding i de samme fiskerier, og i reguleringene blir kvotene for de to bestandene slått sammen. Det betyr at den fastsatte kvoten for kysttorsk i liten grad er styrende for mengden kysttorsk som fanges. For å begrense fisket av kysttorsk ble det innført nye tekniske reguleringer i 2005. Disse er med små justeringer videreført for årene 2006–2014. Hovedtanken bak de gjeldende reguleringene er å forskyve fangstpresset over fra kysttorsk til nordøstarktisk torsk, slik at mest mulig av de totale landingene består av nordøstarktisk torsk.

Anslag for fangst og gytebestandsindeks av norsk kysttorsk.
Estimated catch and spawning stock survey index of Norwegian coastal cod.
Hatched line showing spawning stock survey index.

NORSK KYSTTORSK NORD FOR 62°N

Kysttorsk – *Gadus morhua* – Coastal cod

Gyte-, oppvekst- og beiteområde: Fjorder og kystnære områder

Størrelse: Maks 1,3 m og 40 kg

Alder ved kjønnsmodning: 4–6 år. Kan bli 20 år, men sjelden over 15 år

Antall egg: Førstegangsgytere kan gi 400 000 egg, de eldste 15 millioner egg

Føde: Bredt fødespekter, men mest fisk, dyreplankton og større krepsdyr

Nøkkeltall:

ANBEFALING: Følge gjenoppbyggingsplanen

KVOTE 2016: 21 000 tonn

FANGST 2013: 23 000 tonn +13 000 tonn turist- og fritidsfiske

Fakta om bestanden:

Kysttorsken er et kompleks av flere bestander/gytekomponenter av torsk langs kysten fra Stad til russegrensen. De ulike komponentene kan ha ulik dødelighet, vekstshastighet og alder ved kjønnsmodning. Det er derfor ikke helt uproblematisk å betrakte disse populasjonene under ett i bestandsvurderingene, men datagrunnlaget er ikke vurdert tilstrekkelig til å gjøre mer regionale beregninger som grunnlag for rådgiving. Andelen kysttorsk øker fra nord mot sør. Mengden øker derimot fra sør mot nord, og ca. 75 % finnes nord for 67°N. Kysttorsk finnes fra tarebeltet og ned mot dyp på 500 meter. Den gyter langt inne i de fleste fjordene eller i sidearmen i større fjordsystemer, men også i ytre strøk i områder som delvis overlapper med gyteområder for nordøstarktisk torsk. Kysttorsk yngel bunnsår på svært grunt vann (0–20 meter) og vandrer sjelden ned på dypere vann før den er 2 år gammel. Den blir tidligere kjønnsmoden enn nordøstarktisk torsk, vokser hurtigere og vandrer i mindre grad.

Kysttorsken er i hovedsak en bunnfisk, men kan også oppholde seg pelagisk i perioder når den beiter og gyter. Utbredelsen er fra innerst i fjorder og ut til eggakanten. Kysttorsk betegnes som en toppredator som beiter på det meste. Merkeforsøk har vist at torsk i fjorder er svært stedbundet og i liten grad foretar store vandring. Det er usikkert om kysttorsk i ytre områder foretar større vandring.